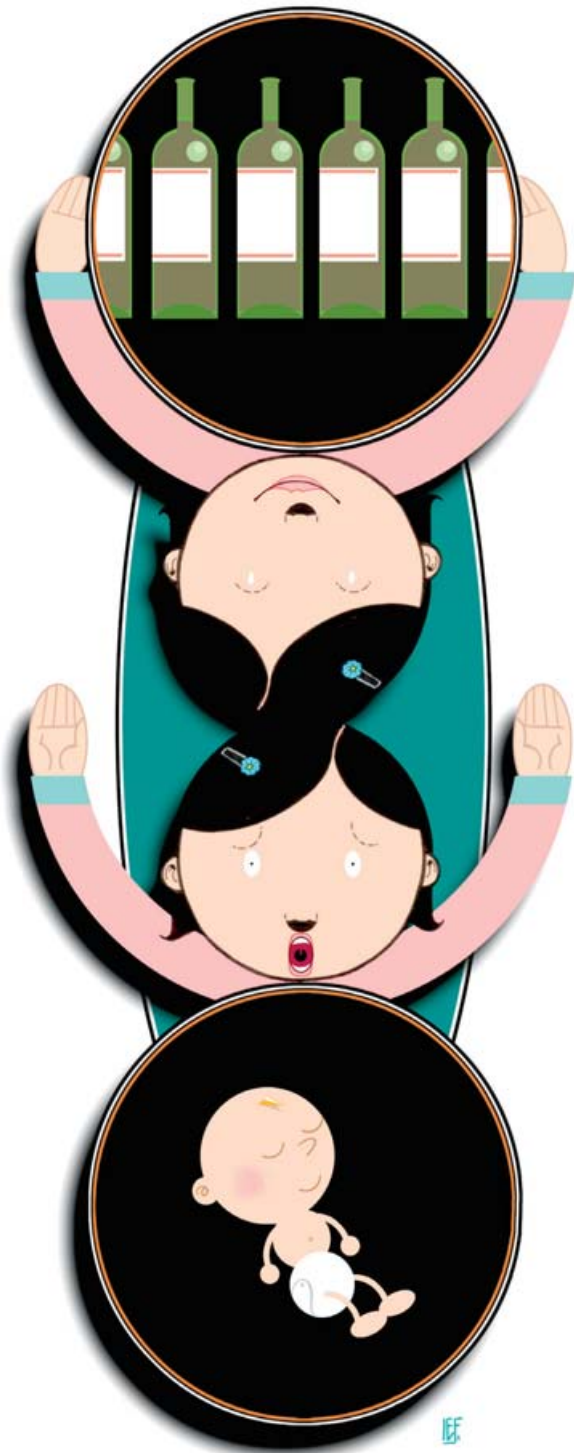

Gevaar zit in een klein hoekje

Tekst Marleen Finoult, hoofdredacteur *Bodytalk* | Illustratie Ief Claessen

De wereld is nooit zo veilig geweest als nu. Ons voedsel werd nooit beter gecontroleerd en de geneeskunde is in de voorbije decennia spectaculair geëvolueerd, waardoor onze levensverwachting hoger is dan ooit. Wat blijkt? Hoe beter we de 'boze buitenwereld' onder controle krijgen, hoe meer pietluttige risico's we uitvergrooten of, erger nog, verzinnen. Liefst risico's die de gezondheid kunnen schaden, want dat ligt ons na aan het hart. Risico's ook waartegen we kunnen protesteren. We hebben die kicks nodig nu er nog zo weinig reëel gevaar dreigt. Zo luidt de opmerkelijke stelling van de Engelse psycholoog Peter Marsh, directeur van het *Social Issues Research Centre* in Oxford, dat voor de Europese Commissie de impact van hypes op de volksgezondheid onderzoekt. En die zijn niet mis!

Rokers werden stilaan uit alle openbare plaatsen gebannen, omdat passief roken de omgeving schaadt. Dat die schade in werkelijkheid zeer miniem is, krijg je vandaag niet meer verkocht. Mobiel bellen is sinds kort ook een risico: je krijgt er hersenkanker van. Alhoewel dit niet is aangetoond en eerder onwaarschijnlijk is, vermits de tumor nog altijd bijzonder zeldzaam is, groeit de beweging die waarschuwt voor elektromagnetische straling van gsm's, draadloos telefoneren en internet.

Als het leven nog weinig echte gevaren biedt, dan worden de kleinste risico's schromelijk overschat. Tot die conclusie komt ook Sir Colin Berry, histopatholoog (een patholoog die in weefselstructuren is gespecialiseerd) aan de University of London. We raken geobsedeerd door alles wat mis kan gaan en verliezen de positieve kanten van onze leefgewoonten meer en meer uit het oog. Terwijl jonge moeders een tiental jaren geleden nog rustig konden genieten van een glaasje bruin bier tijdens de borstvoeding, zelfs op de kraamafdelingen, schreeuwt men nu moord en brand over de impact van iedere druppel alcohol op de zogende baby. Waarom maken we ons daar zo druk over? Omdat we bang willen zijn, stelt Berry. Wanneer we geen dubbel gecontroleerde studies hebben die de veiligheid van een blootstelling garandeert, neemt onze angst vaak irrationele proporties aan. Nu we niet meer moeten vluchten voor wilde dieren, zijn we bang voor de nevenwerkingen van een vaccin of van de additieven in een voedingsproduct.

Risico's juist kunnen inschatten, is uiterst moeilijk. Het begrip risico bestaat niet uit objectief meetbare eigenschappen. Sociale en psychologische eigenschappen spelen een even grote rol. Risicoaanvaarding en het omgaan met risico's is in hoofdzaak subjectief. Wat betekent een risico op borstkanker van één op negen concreet? Krijg je het Spaans benauwd of ben je eerder opgelucht omdat je dus acht kansen op negen hebt om nooit borstkanker te ontwikkelen?

Risico perceptie wordt in belangrijke mate bepaald door de wijze waarop over dat risico gecommuniceerd wordt en hoe een bevolkingsgroep ermee omgaat. Kruidengeneeskunde is bijvoorbeeld populair, terwijl de risico's van veel kruidendrankjes voor de gezondheid nooit wetenschappelijk onderzocht werden. Nevenwerkingen van goed gedocumenteerde medicijnen zijn doorgaans veel minder acceptabel, omdat medicijnen van de farmaceutische industrie komen. En die wordt nu eenmaal met argusogen gevolgd.

► www.bodytalk.be

► Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum